

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ(В ГАЛУЗІ)»

*(для студентів 5 курсу денної форми
навчання галузі знань 1401 «Сфера обслуговування»,
спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство»)*

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Інноваційний менеджмент(в галузі)» (для студентів 5 курсу денної форми навчання галузі знань 1401 «Сфера обслуговування», спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство») / Харк. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: Н. М. Матвєєва. – Х.: ХНУМГім. О. М. Бекетова, 2013. – 31 с.

Укладач: к.е.н., доц. Н. М. Матвєєва

Рецензент: В. В. Величко

Рекомендовано кафедрою туризму і готельного господарства,
протокол № 4 від 27.11.2012 р.

Подано програма і робоча програма навчальної дисципліни, їх зміст за змістовними модулями й темами, вміщено плани лекцій і практичних (семінарських) занять, матеріал щодо закріплення знань (самостійна робота, індивідуальне науково-дослідне завдання, контрольні запитання), методичні рекомендації щодо оцінювання знань студентів.

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1. Мета, предмет і місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	7
1.4. Рекомендована література.....	7
1.5. Анотація.....	10
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	11
2.1. Кваліфікаційні вимоги до студентів у галузі інноваційного менеджменту.....	11
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	11
2.3. Зміст навчальної дисципліни за змістовими модулями та темами.....	13
2.4. План лекцій.....	14
2.5. План практичних (семінарських) занять.....	16
2.6. Індивідуальне науково-дослідне завдання.....	18
2.7. Самостійна робота студентів.....	21
2.8. Список літератури.....	28

ВСТУП

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Інноваційний менеджмент (в галузі) (для студентів 5 курсу денної форми навчання галузі знань 1401 «сфера обслуговування», напрям 140103 «Туризм» спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство»)

Програма розроблена на основі:

ГСВО МОНУ Освітньо-професійна програма підготовки магістра зі спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство», напрям 8.140103 «Туризм», галузі знань 1401 «Сфера обслуговування», 2010.

СВО ХДАМГ – Навчальний план підготовки магістра галузі знань 1401 «Сфера обслуговування», напрям 140103 «Туризм», спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство», 2010.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет і місце дисципліни

1.1.1. Метою вивчення дисципліни є оволодіння сучасними теоретичними основами та практичними навичками організації та управління інноваційними процесами.

1.1.2. Предмет вивчення дисципліни – напрями інноваційної діяльності організації.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця: вивчення даної дисципліни безпосередньо спирається на вивчення дисциплін ПП 1 «Економіка підприємства», ПП 7 «Маркетинг», ПП 8 «Логістика», ПП 9 «Контролінг», ПП 10 «Менеджмент», ПП 11 «Основи зовнішньоекономічної діяльності».

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ(в галузі)

7 кредитів / 252 години)

Змістовий модуль (ЗМ) 1. Організаційно-економічні передумови нововведень(1,5 кредит / 54 годин)

Тема 1. Структура та організація інноваційного процесу

1.1. Основні поняття інноваційного менеджменту: інновація, інноваційний процес

1.2. Науково-технічна й інноваційна діяльність

1.3. Класифікація й специфіка інновацій

1.4. Особливості й завдання організації інноваційного процесу

Тема 2. Інформаційне забезпечення інноваційної діяльності

2.1. Напрямки розвитку інформаційної інфраструктури

2.2. Технологія інноваційного менеджменту

2.3. Етапи формування інформаційного забезпечення підприємства

2.4. Інформаційні технології управління інноваційними проектами

Змістовий модуль 2. Реалізація нововведень і ефективність інноваційної діяльності (1,5 кредиту / 54 годин)

Тема 3. Інноваційна стратегія розвитку підприємства

3.1. Поняття та сутність інноваційної стратегії.

3.2. Основні види інноваційних стратегій

3.3. Чинники та умови ефективності інноваційної стратегії розвитку підприємства

Тема 4. Інноваційний проект: сутність та етапи підготовки

- 4.1. Сутність інноваційних проектів і їх зміст
- 4.2. Учасники інноваційного проекту
- 4.3 Класифікація інноваційних проектів
- 4.4 Розробка концепції інноваційного проекту

Змістовий модуль 3. Оцінки економічної ефективності інновацій та її управління (2 кредиту / 72 годин)

Тема 5. Критерії оцінки економічної ефективності інновацій

- 5.1. Принципи вимірювання і показники ефективності інноваційної діяльності
- 5.2. Методи оцінки економічної ефективності інновацій

Тема 6. Управління ризиками інноваційних проектів та методи його зниження

- 6.1. Поняття ризику й невизначеності
- 6.2. Методи аналізу і прогнозування ризику
- 6.3. Методи зниження ризику

Змістовий модуль 4. Концептуальні засади інвестиційно-інноваційного забезпечення проектів в галузі (2 кредиту / 72 годин)

Тема 7. Основні організаційні структури на ринку інноваційних послуг

- 7.1. Передумови виникнення нових організаційних структур на ринку інноваційних послуг
- 7.2. Інкубатори бізнесу
- 7.3. Технопарки
- 7.4. Технополіси
- 7.5. Регіон науки і технології

Тема 8. Науково-технічне співробітництво: конкуренція та кооперація в галузі сучасних інноваційних технологій

- 8.1. Поняття та основні проблеми науково-технічного співробітництва
- 8.2. Сутність та необхідність конкуренції в інноваційній діяльності
- 8.3. Науково-технічна кооперація. Стратегічні альянси.

Тема 9. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності в галузі туризму

- 9.1. Ресурсне забезпечення інноваційної діяльності
- 9.2. Види інвестицій
- 9.3. Джерела інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності
- 9.4. Державні гарантії як інструмент сприяння залученню фінансових ресурсів

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Здійснювати моніторинг інновацій, розраховувати ефективність проектів, виконувати економічне оцінювання нововведень	соціально-виробнича	планувальна
Розраховувати потребу в інноваційних інвестиціях, здійснювати заходи по впровадженню економічно обґрунтованих інновацій	виробнича	планувальна
Підтримувати раціоналізаторські та новаторські пропозиції працівників	соціально-виробнича	планувальна
Розробляти та здійснювати заходи з подолання опору інноваціям	виробнича	планувальна
Виходячи з критеріїв соціально-економічної ефективності та екологічної безпеки на основі наукових методів і моделей оцінювати альтернативи, обґрунтовувати і здійснювати вибір оптимальної альтернативи	соціально-виробнича	організаційна
Організовувати розроблення програми забезпечення якості продукції від проектування до експлуатації, впроваджувати наукові методи управління якістю продукції	соціально-виробнича	організаційна
Формувати банк стандартів, технічних умов, слідкувати за змінами у них	виробнича	організаційна
Організовувати порівняльно-аналітичний моніторинг споживчої якості продукції конкурентів, дослідження реакції споживачів на якість продукції	виробнича	організаційна
На основі маркетингового підходу вносити рекомендації по введенню нових чи зміні існуючих вимог до якості	соціально-виробнича	організаційна

1.4. Рекомендована література

Нормативна література

1. Закон України “Про авторське право і спільних правах” від 23.12.93.
2. Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 19.03.91.
3. Закон України “Про іноземні інвестиції” від 13.03.92.
4. Закон України “Про основи державної політики в сфері науки і науково-технічної діяльності” від 25.03.92.

5. Закон України “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг” від 15.12.93.
6. Закон України “Про охорону прав на промислові зразки” від 23.12.93.
7. Закон України “Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки” від 16.10.92 №2705-ХІІ.

Основна навчальна література

1. Василенко В.О. Інноваційний менеджмент: навч. посібник. – Видання 3-е. / Василенко В.О., Шматько В.Г. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 440 с.
2. Влащенко Н.М. Конспект лекцій з дисципліни «Інноваційний менеджмент» (для студентів 5, 6 курсів спеціальності 7.050 200 «Менеджмент організацій», які навчаються на факультеті післядипломної освіти та заочного навчання). / Н.М. Влащенко. – Харків: ХНАМГ, 2007. – 136 с.
3. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: навч. посібник / Н.В. Краснокутська. – К.: КНЕУ, 2003. – 502 с.
4. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент: навч. посібник. / П.П. Микитюк. – Тернопіль: економічна думка, 2006. – 295 с.
5. Морозов Ю.П. Инновационный менеджмент: уч. пособие для вузов. / Ю.П. Морозов, А.И. Гаврилов, А.Г. Городнов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 471 с.
6. Павленко І.А. Економіка та організація інноваційної діяльності: навч. посібник. / І.А. Павленко. – К.: КНЕУ, 2004. – 204 с.
7. Петрова Н.Б. Інноваційний менеджмент у прикладах і завданнях: навч. посібник. / Н.Б. Петрова, Н.Ю. Мушинська, Л.Г. Чеканова. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 248 с.
8. Стадник В.В. Інноваційний менеджмент: навч. посібник. / В.В. Стадник, М.А. Йохна. – К.: Академвидав, 2006. – 464 с.
9. Цигилик І.І. Економіка й організація інноваційної діяльності: навч. посібник / І.І. Цигилик, С.О. Кропельницька, О.М. Мозіль – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 128 с.

Додаткова навчальна література

1. Бубенко П.Т. Інституційна динаміка просторової організації економічного розвитку: монографія. / П.Т. Бубенко – Х.: ХНАМГ, 2008. – 295 с.
2. Власова А.М., Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: навч. посібник / А.М. Власова, Н.В. Краснокутська – К.: КНЕУ, 1997. – 92 с.
3. Инвестирование, финансирование, кредитование. Стратегия и тактика предприятия / Под ред. проф. Ушаковой Н.Н. – К.: КГТЭУ, 1997. – 191 с.
4. Инновационный менеджмент: Справочное пособие / Под ред. П.Н. Завлина. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – М.: ЦИСН, 1998. – 568 с.

5. Инновационный менеджмент: Учебник / Под ред. Ильенковой С.Д. – М.: ЮНИТИ, 2001. – 327 с.
6. Круглова Н.Ю. Инновационный менеджмент: учебное пособие. / Н.Ю. Круглова. – Изд. 2-е, доп. – М.: Издательство РДЛ, 2001. – 352 с.
7. Тищенко О.М. Визначення рівня конкурентоспроможності сфери туризму в регіонах України. Социально-экономическое развитие Украины и ее регионов: проблемы науки и практики: монография / О.М. Тищенко, А.Л. Дуленко, Н.Б. Петрова, под ред. В.С. Пономаренко, Н.А. Кизима, Е.В. Раевневой. – Х.: ФЛП Либуркина Л.М.; ИД «ИНЖЕК», 2009. – 464 с.
8. Тищенко О.М. Инновационные аспекты в стратегическом управлении электроэнергетикой Украины. Інновації: проблеми науки та практики: монографія / О.М. Тищенко, Н.Б. Петрова, С.И. Князев під ред. В.С. Пономаренка, М.О. Кизима, О.М. Тищенко. – Х.: ФОП «Александрова К.М.», 2008. – 232 с.
9. Управление исследованиями, разработками и инновационными проектами / Под ред. Валдайцева С.В. – СПб.: Изд. СПбГУ, 1995. – 324 с.
10. Фатфутдинов Р.А. Инновационный менеджмент. / Р.А. Фатфутдинов – СПб.: Питер, 2002. – 400 с.

Ресурси Інтернету

1. <http://www.sdip.gov.ua> – сайт Державного департаменту інтелектуальної власності.
2. <http://www.dffd.gov.ua> – сай Державного фонду фундаментальних досліджень.
3. <http://www.FreePatentsOnline.com> – безкоштовний онлайнвий каталог патентів з можливістю пошуку.
4. <http://www.rupto.ru> – сайт Російського агентства патентів і товарних знаків.
5. <http://www.codris.ru> – сайт Європейської асоціації трансферу технологій, інновацій та промислової інформації.
6. <http://www.innopolis.info> – сайт присвячений інноваціям та інвестиціям.
7. <http://www.in.gov.ua> – сайд Державного агентства України з інвестицій та інновацій.
8. <http://www.fasi.gov.ru> – сайт агенції з науки і інновацій.
9. <http://www.sib.inage.ru> – межерева інформаційна база даних. Ринок інноваційних ресурсів.
10. <http://www.innovbusiness.ru> – портал інформаційної підтримки інновацій.
11. <http://www.fasie.ru> – сайт фонду сприяння малих форм підприємств науково-технічної сфери.
12. <http://www.technopark.al.ru> – інформація щодо бізнес-інкубаторів та технопарків і Росії та за кордоном.
13. <http://www.extech.ru> – информационные ресурсы ФГУ НИИ РИНКЦЭ.

1.5. Анотація

Анотація до програми навчальної дисципліни «Інноваційний менеджмент(в галузі)»

Мета: оволодіння сучасними теоретичними основами та практичними навичками організації та управління інноваційними процесами.

Предмет: напрями інноваційної діяльності організації.

Модуль 1. Інноваційний менеджмент.

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1. Організаційно-економічні передумови нововведень.

ЗМ 2. Реалізація нововведень і ефективність інноваційної діяльності.

ЗМ 3. Оцінки економічної ефективності інновацій та її управління

ЗМ 4. Концептуальні засади інвестиційно-інноваційного забезпечення проектів в галузі

Annotation of the program of educational discipline: «Innovative management»

Purpose: capture modern theoretical bases and practical skills of organization and management innovative processes.

Object: directions innovative activity of organization.

Module 1. Innovative management.

Content modules (CM):

CM 1. Organizationally-economic conditions of innovations.

CM 2. Realization of innovations and efficiency of innovative activity.

Аннотация программы учебной дисциплины «Инновационный менеджмент (в отрасли)»

Цель: овладение современными теоретическими основами и практическими навыками организации и управления инновационными процессами.

Предмет: направления инновационной деятельности организации.

Модуль 1. Инновационный менеджмент.

Содержательные модули (СМ):

СМ 1. Организационно-экономические предпосылки нововведений.

СМ 2. Реализация нововведений и эффективность инновационной деятельности.

СМ 3. Оценка экономической эффективности инноваций и ее управление

СМ 4. Концептуальные основы инвестиционно-инновационного обеспечения

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ(В ГАЛУЗІ)»

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями й видами навчальної роботи (за робочими навчальними планами денної форми навчання)

Спеціальність, спеціалізація, (шифр, аббревіатура)	Всього кредит/годин	Триместр	Години								Екзамен (семестр)	Залік (триместр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб	КП/КР	РГР		
8.140110301 «Туризмознавство»	7/252	9,10	84	36	48	-	168	15	-	-	-	9,10

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час аудиторних занять: лекційних, практичних (семінарських). Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Велике значення у процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Всі види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни «Інноваційний менеджмент» студент має ознайомитись з програмою дисципліни, з її структурою, змістом та обсягом кожного змістового модуля, формами й методами навчання, з усіма видами й методами контролю знань і методикою оцінювання цих знань з самого початку вивчення дисципліни.

Тематичний план дисципліни «Інноваційний менеджмент» складається з одного модуля, який логічно зв'язує два змістових модулі за змістом і взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється у таких формах: лекційні, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота студента, у т.ч. виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ), контрольні заходи. Структура залікового кредиту навчальної дисципліни наведена в табл. 3.

Таблиця 3 – Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин			
	Лекції	ПЗ (семінарські)	Самостійна робота	
			Індивідуальна робота (ІНДЗ)	Самостійне опрацювання матеріалу
Модуль 1 Інноваційний менеджмент(в галузі)				
Змістовий модуль 1. Організаційно-економічні передумови нововведень				
Тема 1. Структура та організація інноваційного процесу	3	6	-	15
Тема 2. Інформаційне забезпечення інноваційної діяльності	3	6	-	20
Разом годин за ЗМ 1	6	12		35
Змістовий модуль 2. Реалізація нововведень і ефективність інноваційної діяльності				
Тема 3. Інноваційна стратегія розвитку підприємства	3	6	-	15
Тема 4. Інноваційний проект: сутність та етапи підготовки	3	6	-	20
Разом годин за ЗМ 2	6	12		37
Змістовий модуль 3. Оцінки економічної ефективності інновацій та її управління				
Тема 5. Критерії оцінки економічної ефективності інновацій	6	10	15	20
Тема 6. Управління ризиками інноваційних проектів та методи його зниження	6	14		10
Разом годин за ЗМ 3	12	24		40
Змістовий модуль 4. Концептуальні засади інвестиційно-інноваційного забезпечення проектів в галузі				
Тема 7. Основні організаційні структури на ринку інноваційних послуг	4	9		15
Тема 8. Науково-технічне співробітництво: конкуренція та кооперація в галузі сучасних інноваційних технологій	4	11		26
Тема 9. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності в галузі туризму	4	4		10
Разом годин за ЗМ 4	12	24	15	56
Всього годин	36	48	15	168

2.3. Зміст навчальної дисципліни за змістовими модулями й темами

Модуль «ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ(в галузі)»

(7 кредитів / 252 години)

Змістовий модуль 1. Організаційно-економічні передумови нововведень

(1,5 кредит / 54 годин)

Тема 1. Структура та організація інноваційного процесу

1.1. Основні поняття інноваційного менеджменту: інновація, інноваційний процес

1.2. Науково-технічна й інноваційна діяльність

1.3. Класифікація й специфіка інновацій

1.4. Особливості й завдання організації інноваційного процесу

Тема 2. Інформаційне забезпечення інноваційної діяльності

2.1. Напрямки розвитку інформаційної інфраструктури

2.2. Технологія інноваційного менеджменту

2.3. Етапи формування інформаційного забезпечення підприємства

2.4. Інформаційні технології управління інноваційними проектами

Змістовий модуль 2. Реалізація нововведень і ефективність інноваційної діяльності (1,5 кредит / 54 годин)

Тема 3. Інноваційна стратегія розвитку підприємства

3.1. Поняття та сутність інноваційної стратегії.

3.2. Основні види інноваційних стратегій

3.3. Чинники та умови ефективності інноваційної стратегії розвитку підприємства

Тема 4. Інноваційний проект: сутність та етапи підготовки

4.1. Сутність інноваційних проектів і їх зміст

4.2. Учасники інноваційного проекту

4.3. Класифікація інноваційних проектів

4.4. Розробка концепції інноваційного проекту

Змістовий модуль 3. Оцінки економічної ефективності інновацій та її управління (2 кредит / 72 годин)

Тема 5. Критерії оцінки економічної ефективності інновацій

5.1. Принципи вимірювання і показники ефективності інноваційної діяльності

5.2. Методи оцінки економічної ефективності інновацій

Тема 6. Управління ризиками інноваційних проектів та методи його зниження

6.1. Поняття ризику й невизначеності

6.2. *Методи аналізу і прогнозування ризику*

6.3. *Методи зниження ризику*

Змістовий модуль 4. Концептуальні засади інвестиційно-інноваційного забезпечення проектів в галузі (2 кредит / 72 годин)

Тема 7. Основні організаційні структури на ринку інноваційних послуг

7.1. *Передумови виникнення нових організаційних структур на ринку інноваційних послуг*

7.2. *Інкубатори бізнесу*

7.3. *Технопарки*

7.4. *Технополіси*

7.5. *Регіон науки і технології*

Тема 8. Науково-технічне співробітництво: конкуренція та кооперація в галузі сучасних інноваційних технологій

8.1. *Поняття та основні проблеми науково-технічного співробітництва*

8.2. *Сутність та необхідність конкуренції в інноваційній діяльності*

8.3. *Науково-технічна кооперація. Стратегічні альянси.*

Тема 9. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності в галузі туризму

9.1. *Ресурсне забезпечення інноваційної діяльності*

9.2. *Види інвестицій*

9.3. *Джерела інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності*

9.4. *Державні гарантії як інструмент сприяння залученню фінансових ресурсів*

2.4. План лекцій

Модуль 1 Інноваційний менеджмент (в галузі)

Змістовий модуль 1. Організаційно-економічні передумови нововведень

Тема 1. Структура та організація інноваційного процесу

1.1. *Основні поняття інноваційного менеджменту: інновація, інноваційний процес*

1.2. *Науково-технічна й інноваційна діяльність*

1.3. *Класифікація й специфіка інновацій*

1.4. *Особливості й завдання організації інноваційного процесу*

Література: основна [1 – 4, 6]; додаткова [2 – 6, 10].

Тема 2. Інформаційне забезпечення інноваційної діяльності

2.1. *Напрямки розвитку інформаційної інфраструктури*

2.2. *Технологія інноваційного менеджменту*

2.3. *Етапи формування інформаційного забезпечення підприємства*

2.4. *Інформаційні технології управління інноваційними проектами*

Література: основна [1 – 7]; додаткова [1, 2, 4 – 6].

Тема 3. Інноваційна стратегія розвитку підприємства

3.1. *Поняття та сутність інноваційної стратегії.*

3.2. *Основні види інноваційних стратегій*

3.3. *Чинники та умови ефективності інноваційної стратегії розвитку підприємства*

Література: основна [2 – 7, 9]; додаткова [2 – 6, 9, 10].

Тема 4. Інноваційний проект: сутність та етапи підготовки

4.1. *Сутність інноваційних проектів і їх зміст*

4.2. *Учасники інноваційного проекту*

4.3 *Класифікація інноваційних проектів*

4.4 *Розробка концепції інноваційного проекту*

Література: основна [1 – 9]; додаткова [2 – 6].

Змістовий модуль 2. Реалізація нововведень і ефективність інноваційної діяльності

Тема 5. Критерії оцінки економічної ефективності інновацій

5.1. *Принципи вимірювання і показники ефективності інноваційної діяльності*

5.2. *Методи оцінки економічної ефективності інновацій*

Література: основна [1 – 9] ; додаткова [2 – 6, 9, 10].

Тема 6. Управління ризиками інноваційних проектів та методи його зниження

6.1. *Поняття ризику й невизначеності*

6.2. *Методи аналізу і прогнозування ризику*

6.3. *Методи зниження ризику*

Література: основна [1 – 3, 6 – 9]; додаткова [2 – 6, 9, 10].

Тема 7. Основні організаційні структури на ринку інноваційних послуг

7.1. *Передумови виникнення нових організаційних структур на ринку інноваційних послуг*

7.2. *Інкубатори бізнесу*

7.3. *Технопарки*

7.4. *Технополіси*

7.5. *Регіон науки і технології*

Література: основна [3 – 9]; додаткова [2 – 6].

Тема 8. Науково-технічне співробітництво: конкуренція та кооперація в галузі сучасних інноваційних технологій

8.1. *Поняття та основні проблеми науково-технічного співробітництва*

8.2. *Сутність та необхідність конкуренції в інноваційній діяльності*

8.3. Науково-технічна кооперація. Стратегічні альянси.

Література: основна [1 – 9]; додаткова [2 – 8, 10].

Тема 9. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності в галузі туризму

9.1. Ресурсне забезпечення інноваційної діяльності

9.2. Види інвестицій

9.3. Джерела інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності

9.4. Державні гарантії як інструмент сприяння залученню фінансових ресурсів

Література: нормативна [1 – 7], основна [1 – 9]; додаткова [1 – 8].

2.5. План практичних занять

Теми практичних занять

Практичне (семінарське) заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентами теоретичних знань, отриманих на лекціях, під час самостійного вивчення матеріалу дисципліни та при виконанні індивідуально – наукової роботи (індивідуального навчально-дослідного завдання).

Практичне заняття – форма навчального заняття, спрямованого на формування вмінь та навичок виконання певних видів роботи, а саме проведення аналізу й подання обґрунтованих висновків щодо інноваційних процесів, без яких неможливий сталий розвиток підприємства в умовах ринкової економіки.

За кожною темою викладач проводить семінарське заняття (табл.4), на якому організує обговорення зі студентами питань з тем, визначених робочою навчальною програмою, формує у студентів вміння і навички практичного застосування окремих теоретичних положень навчальної дисципліни шляхом індивідуального виконання відповідно сформованих завдань.

Таблиця 4 – План проведення практичних (семінарських) занять
(денне/заочне навчання)

Назва теми	Перелік практичної роботи (опрацьованих питань)	Кількість годин	Література
Модуль Інноваційний менеджмент (в галузі)			
ЗМ 1. Організаційно-економічні передумови нововведень			
1	2	3	4
Тема 1. Структура та організація інноваційного процесу	1.1. Основні поняття інноваційного менеджменту: інновація, інноваційний процес	2 / 0,3	Література: основна [1 – 4, 6];

1	2	3	4
	1.2. Науково-технічна й інноваційна діяльність 1.3. Класифікація й специфіка інновацій 1.4. Особливості й завдання організації інноваційного процесу		додаткова [2 – 6, 10].
Тема 2. Інформаційне забезпечення інноваційної діяльності	2.1. Напрямки розвитку інформаційної інфраструктури 2.2. Технологія інноваційного менеджменту 2.3. Етапи формування інформаційного забезпечення підприємства 2.4. Інформаційні технології управління інноваційними проектами	2 / 0,3	Література: основна [1 – 7] додаткова [1, 2, 4 – 6].
Тема 3. Інноваційна стратегія розвитку підприємства	3.1. Поняття та сутність інноваційної стратегії. 3.2. Основні види інноваційних стратегій 3.3. Чинники та умови ефективності інноваційної стратегії розвитку підприємства	2 / 0,4	Література: основна [2 – 7, 9]; додаткова [2 – 6, 9, 10].
Тема 4. Інноваційний проект: сутність та етапи підготовки	4.1. Сутність інноваційних проектів і їх зміст 4.2. Учасники інноваційного проекту 4.3 Класифікація інноваційних проектів 4.4 Розробка концепції інноваційного проекту	2 / 1,0	Література: основна [1 – 9]; додаткова [2 – 6].
Всього за ЗМ 1:		8 / 2	
ЗМ 2. Реалізація нововведень і ефективність інноваційної діяльності			
Тема 5. Критерії оцінки економічної ефективності інновацій	5.1. Принципи вимірювання і показники ефективності інноваційної діяльності 5.2. Методи оцінки економічної ефективності інновацій	2 / 0,5	Література: основна [1 – 9]; додаткова [2 – 6, 9, 10].
Тема 6. Управління ризиками інноваційних проектів та методи його зниження	6.1. Поняття ризику й невизначеності 6.2. Методи аналізу і прогнозування ризику 6.3. Методи зниження ризику	2 / 0,5	Література: основна [1 – 3, 6 – 9]; додаткова [2 – 6, 9,10].
Тема 7. Основні організаційні структури на ринку інноваційних послуг	7.1. Передумови виникнення нових організаційних структур на ринку інноваційних послуг 7.2. Інкубатори бізнесу 7.3. Технопарки 7.4. Технополіси 7.5. Регіон науки і технології	2 / 0,3	Література: основна [3 – 9]; додаткова [2 – 6].

1	2	3	4
Тема 8. Науково-технічне співробітництво: конкуренція та кооперація в галузі сучасних інноваційних технологій	8.1. Поняття та основні проблеми науково-технічного співробітництва 8.2. Сутність та необхідність конкуренції в інноваційній діяльності 8.3. Науково-технічна кооперація. Стратегічні альянси.	2 / 0,4	Література: основна [1 – 9]; додаткова [2 – 8, 10].
Тема 9. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності в галузі туризму	9.1. Ресурсне забезпечення інноваційної діяльності 9.2. Види інвестицій 9.3. Джерела інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності 9.4. Державні гарантії як інструмент сприяння залученню фінансових ресурсів	2 / 0,3	Література: нормативна [1 – 7], основна [1 – 9]; додаткова [1, 2– 8].
Всього за ЗМ 2:		10 / 2	
Всього за модулем 1:		18 / 4	

Завдання містить проведення попереднього контролю знань умінь та навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язання контрольних завдань, тестовий контроль, перевірку та оцінювання знань.

Підсумкові оцінки за кожне заняття вносяться у відповідний журнал. Оцінки, отримані студентом під час семінарських занять, враховують при виставленні поточної оцінки за змістовими модулями з навчальної дисципліни «Інноваційний менеджмент».

Проведення практичного заняття базується на попередньо підготовленому матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідними теоретичними положеннями, пакети завдань різного ступеня складності для розв'язання їх студентами на занятті.

2.6. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (далі ІНДЗ) необхідне для систематизації, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань з дисципліни «Інноваційний менеджмент». ІНДЗ дозволяє студентам опанувати необхідними практичними навичками при вирішенні конкретних практичних завдань, розвитку навичок самостійної роботи й оволодіння методикою ведення наукових досліджень, пов'язаних з темою ІНДЗ.

Метою виконання ІНДЗ є закріплення і поглиблення теоретичного матеріалу і практичних навичок з питань нормативно-правового забезпечення інноваційної діяльності в Україні, особливостей здійснення державної інноваційної політики, а також міжнародного науково-технічного співробітництва інноваційних організацій нашої країни.

При виконанні ІНДЗ студент повинен продемонструвати вміння у сфері науково-дослідної діяльності, вміння аналізувати нормативно-правові акти, що регламентують інноваційну діяльність підприємств в Україні, вміння творчого й оригінального вирішення актуальних завдань.

ІНДЗ студенти виконують самостійно протягом вивчення дисципліни «Інноваційний менеджмент» з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

ІНДЗ припускає зміст наступних елементів наукового дослідження:

- практична значущість;
- комплексний і системний підходи до вирішення поставленого завдання;
- використання сучасних теоретичних методологій та наукові розробки досліджень за даною темою;
- застосування творчого підходу й відбиття власного бачення вирішення поставленого завдання.

Практична значущість полягає в обґрунтуванні реальності її результатів для потреб практики. Під реальністю розуміється робота, що за своїм змістом відповідає існуючим проблемам, результати якої можуть бути використані різними підприємствами, які здійснюють інноваційну діяльність, для вирішення існуючих проблем.

Комплексний і системний підходи використовується для розкриття теми й полягає у тому, що предмет дослідження підлягає багатобічному вивченню: теоретичні положення, практичні рішення й наробітки, аналіз, шляхи поліпшення й умови реалізації. При цьому необхідно дотримувати взаємозв'язку, послідовності й логічності викладу.

Використання сучасних теоретичні методології і наукові розробки досліджень за даною темою необхідно для проведення аналізу й обґрунтування засобів поліпшення ряду аспектів предмета й об'єкта дослідження. Для цього треба використати сучасні вітчизняні й закордонні результати досліджень.

Під час вивчення дисципліни «Інноваційний менеджмент» студенти виконують одне ІНДЗ.

ІНДЗ повинно містити наступні розділи:

1. **Титульний аркуш** містить:

- назва вищого навчального закладу;
- назва кафедри;
- назва навчальної дисципліни;
- номер академічної групи;
- номер варіанта;
- дату подачі ІНДЗ викладачеві на перевірку – день, місяць, рік;
- інформацію про реєстрації роботи лаборантом кафедри (ауд. 706 н.) у журналі для реєстрації письмових робіт студентів, що підлягають обов'язковій здачі викладачам.

2. **Зміст.** Відбиває назву розділів (параграфів і т.п.) письмової роботи, які розкривають зміст ІНДЗ. Всі сторінки нумеруються (праворуч угорі). Винятком є титульний аркуш, тому нумерацію починають із цифри «2».

3. **Вступ.** Розкриває сутність, стан наукового завдання і її значення роботи. Тут же вказуються мету й завдання дослідження.
4. **Основна частина.** Розкриває наукове дослідження і відповідає обраній темі, вступу й висновкам ІНДЗ.
5. **Висновки.** У висновках вказують результати, отримані при проведенні дослідження, пропозиції або рекомендації щодо вирішення поставленого завдання відповідно до результатів дослідження.
6. **Список літератури.** Джерела розміщують за абеткою прізвищ авторів або заголовків. Оформлення виконують в такому порядку:
 - нормативно-правові акти (Конституція, Закони, ГОСТ, ДСТУ й т.д.);
 - використана література (у т.ч. періодична);
 - література іноземними мовами;
 - Інтернет джерела з обов'язковою вказівкою, яка інформація утримується на цьому сайті (порталі). Не допускається вказівка пошукових сайтів.
7. **Додаток.** До додатків можуть входити різноманітні таблиці, ілюстрації, схеми, діаграми та ін. У разі їх наявності оформлення відбувається наступним чином: після списку літератури оформляють окрему сторінку з написом у центрі: „ДОДАТКИ”, номер якої є останнім, котрий ставиться до обсягу ІНДЗ. Нумерацію додатків виконують шляхом використання заголовних букв алфавіту (А, Б, В,...), які розміщують праворуч у верхньої частині аркуша.
8. **Вимоги до оформлення.** Обсяг роботи 20 друкованих сторінок шрифт Times New Roman, 14, полуторний інтервал; поля: 20мм з усіх сторін. Або ІНДЗ оформляється згідно з «Методичними вказівкам щодо вимогах до оформлення рефератів, РГЗ, курсових, ІНДЗ, дипломних, магістерських робіт», розроблених і затверджених кафедрою.

Теми для написання ІНДЗ

Тему ІНДЗ студент виконує згідно з варіантом за останньою цифрою залікової книжки. Відповідно до варіанту студент повинен дослідити питання державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, проаналізувати проблеми і перспективи її розвитку у світлі євроінтеграційних процесів, що відбуваються, а також вивчити закордонний досвід державного регулювання інноваційної діяльності з метою розробки пропозицій із вдосконалення вітчизняного нормативно-правового забезпечення інноваційних процесів.

Варіанти для написання ІНДЗ

1. Обмеженість ринкових механізмів у галузі одержання і впровадження науково-технічних результатів
2. Основні функції державних органів у інноваційній сфері
3. Збереження й удосконалення науково-технічного й інноваційного потенціалу країни
4. Державні пріоритети в сфері науки та технологій
5. Засоби державного регулювання інноваційної діяльності

6. Основи формування національної моделі регулювання інноваційної діяльності
7. Взаємодія державних, приватних і суспільних структур
8. Науково-технічна експертиза
9. Роль держави в міжнародному науково-технічному співробітництві
10. Іноземний досвід державного регулювання інноваційної діяльності

2.7. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів є важливим елементом успішного засвоєння матеріалу дисципліни. Основним є робота студентів з вітчизняною та закордонною літературою, нормативними актами у сфері інноваційної діяльності. Самостійна робота є інструментом опанування навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Основними видами самостійної роботи є:

- обов'язкове вивчення або закріплення матеріалу, отриманого під час лекцій;
 - опрацювання та вивчення інформації з літератури, рекомендованої до вивчення;
 - підготовка до практичних (семінарських) занять, дискусій, роботи, в групах, опитування, тестування;
 - контрольна перевірка кожним студентом якості особистих знань за запитаннями для самостійного поглибленого вивчення та самоконтролю;
 - робота над індивідуальним навчально-дослідним завданням.
- Перелік питань для самостійного опрацювання наведено в табл. 5.

Таблиця 5 – Перелік питань для самостійного опрацювання

Назва теми	Питання для самостійного опрацювання (за ЗМ та темами)	Кількість годин	Рекомендована література
Модуль Інноваційний менеджмент (в галузі)			
ЗМ 1. Організаційно-економічні передумови нововведень			
1	2	3	4
Тема 1. Структура та організація інноваційного процесу	1.1. Основні поняття інноваційного менеджменту: інновація, інноваційний процес 1.2. Науково-технічна й інноваційна діяльність 1.3. Класифікація й специфіка інновацій 1.4. Особливості й завдання організації інноваційного процесу	1 / 3	Література: основна [1 – 4, 6]; додаткова [2 – 6, 10].
Тема 2. Інформаційне забезпечення інноваційної діяльності	2.1. Напрямки розвитку інформаційної інфраструктури 2.2. Технологія інноваційного менеджменту 2.3. Етапи формування інформаційного забезпечення підприємства 2.4. Інформаційні технології управління інноваційними проектами	1 / 4	Література: основна [1 – 7] додаткова [1, 2, 4 – 6].

1	2	3	4
Тема 3. Інноваційна стратегія розвитку підприємства	3.1. Поняття та сутність інноваційної стратегії. 3.2. Основні види інноваційних стратегій 3.3. Чинники та умови ефективності інноваційної стратегії розвитку підприємства	1 / 4	Література: основна [2 – 7, 9]; додаткова [2 – 6, 9, 10].
Тема 4. Інноваційний проект: сутність та етапи підготовки	4.1. Сутність інноваційних проектів і їх зміст 4.2. Учасники інноваційного проекту 4.3 Класифікація інноваційних проектів 4.4 Розробка концепції інноваційного проекту	2 / 4	Література: основна [1 – 9]; додаткова [2 – 6].
Всього за ЗМ 1:		5 / 15	
ЗМ 2. Реалізація нововведень і ефективність інноваційної діяльності			
Тема 5. Критерії оцінки економічної ефективності інновацій	5.1. Принципи вимірювання і показники ефективності інноваційної діяльності 5.2. Методи оцінки економічної ефективності інновацій	3 / 6	Література: основна [1 – 9]; додаткова [2 – 6, 9, 10].
Тема 6. Управління ризиками інноваційних проектів та методи його зниження	6.1. Поняття ризику й невизначеності 6.2. Методи аналізу і прогнозування ризику 6.3. Методи зниження ризику	2 / 6	Література: основна [1 – 3, 6 – 9]; додаткова [2 – 6, 9,10].
Тема 7. Основні організаційні структури на ринку інноваційних послуг	7.1. Передумови виникнення нових організаційних структур на ринку інноваційних послуг 7.2. Інкубатори бізнесу 7.3. Технопарки 7.4. Технополіси 7.5. Регіон науки і технології	2 / 5	Література: основна [3 – 9]; додаткова [2 – 6].
Тема 8. Науково-технічне співробітництво: конкуренція та кооперація в галузі сучасних інноваційних технологій	8.1. Поняття та основні проблеми науково-технічного співробітництва 8.2. Сутність та необхідність конкуренції в інноваційній діяльності 8.3. Науково-технічна кооперація. Стратегічні альянси.	2 / 5	Література: основна [1 – 9]; Додаткова [2 – 8, 10].
Тема 9. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності в галузі туризму	9.1. Ресурсне забезпечення інноваційної діяльності 9.2. Види інвестицій 9.3. Джерела інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності 9.4. Державні гарантії як інструмент сприяння залученню фінансових ресурсів	2 / 5	Література: нормативна [1 – 7], основна [1 – 9]; додаткова [1, 2– 8].
Всього за ЗМ 1:		11 / 27	
Всього за модулем 1		16 / 42	

Система поточного і підсумкового контролю знань студентів

Оцінювання знань, вмінь та навичок студентів враховує види занять, які згідно з програмою дисципліни «Інноваційний менеджмент» передбачають лекційні, практичні (семінарські) заняття, а також самостійну роботу та виконання індивідуальних завдань.

Контрольні заходи для студентів денного навчання включають поточний і підсумковий контроль.

Перевірка і оцінювання знань студентів проводиться в таких формах:

- оцінювання знань студента під час практичних (семінарських) занять;
- виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (у вигляді ІНДЗ);
- проведення проміжного контролю (опитування або письмові завдання);
- проведення контролю знань за змістовними модулями;
- проведення підсумкового (письмового) іспиту.

Загальна оцінка за змістовий модуль складається з поточних оцінок, яку студент отримує під час практичних (семінарських) занять та оцінок за змістові модулі.

Загальна (модульна) оцінка з дисципліни визначається як середнє арифметичне оцінок за змістовні модулі, оцінки за виконання індивідуального завдання та оцінки за результатами підсумкового іспиту.

Оцінювання знань студента здійснюється під час практичних (семінарських) занять та виконання індивідуальних завдань і проводиться за 4 - бальною шкалою за такими критеріями:

1. розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблеми, що розглядається;
2. ступінь засвоєння матеріалу навчальної дисципліни;
3. ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
4. уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, що винесені на розгляд в аудиторії;
5. логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та роботи висновки.

Оцінювання знань студента проводиться за 4 - бальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно):

1. Для одержання оцінки 5 (відмінно) студент повинен:
 - укластися у встановлений термін підготовки відповіді;
 - викладати теоретичний матеріал чітко, коротко, пов'язано й обґрунтовано;
 - вміти оперативно розібратися в запропонованій ситуації, грамотно оцінити її і обґрунтувати ухвалені рішення;
 - впевнено відповідати на запитання членів екзаменаційної комісії й без зауважень з їх боку.

2. Для одержання оцінки 4 (добре) студент повинен:

- укластися у встановлений термін підготовки відповіді;
- викладати теоретичний матеріал обґрунтовано й складно;
- не утруднятися у виборі рішення при аналізі запропонованої ситуації;
- вміти обґрунтувати ухвалене рішення;
- добре відповідати на запитання членів екзаменаційної комісії.

3. Для одержання оцінки 3 (задовільно) студент повинен:

- викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
- розібратися в запропонованій ситуації й розробити пропозиції по її рішенню;
- позитивно відповідати на запитання членів екзаменаційної комісії;
- допускаються недостатньо впевнені й чіткі відповіді, але вони повинні бути правильні.

4. Оцінку 2 (незадовільно) одержують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередньому пункті.

Знання матеріалу оцінюється за 4 - бальною системою і згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 7).

Таблиця 7 – Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань студентів

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів
ВІДМІННО	Відмінно – відмінне виконання лише з незначними помилками	A	більше 90 – 100
ДОБРЕ	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B	більше 80 – 90 включно
	Добре – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	більше 70 – 80 включно
ЗАДОВІЛЬНО	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	більше 60 – 70 включно
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	E	більше 50 – 60 включно
НЕЗАДОВІЛЬНО	Незадовільно* – потрібно попрацювати перед тим, як перездати тест	FX	більше 26 – 50 включно
	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням змістового модуля	F	від 0 – 25 включно

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів - поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання індивідуальне навчально-дослідного завдання;
- виконання проміжного контролю;
- виконання модульного контрольного завдання.

Знання оцінюється за 4 - бальною системою і згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 7). При оцінюванні практичних завдань увага приділяється також їх якості й самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась вимога не буде виконана, то оцінка знижується.

Проміжний модульний контроль і проведення контролю за змістовними модулями (ЗМ) - проміжний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді усного або письмового контролю. Проміжний модульний контроль проводиться двічі по закінченню кожного з змістовних модулів.

Контроль здійснюється і оцінюється за двома складовими: лекційна (теоретична) і практична частини. Контроль за ЗМ проводиться у письмовій формі після того як розглянуто увесь теоретичний матеріал та виконано практичні (семінарські) завдання в межах кожного з чотирьох ЗМ (рис.1).

Знання оцінюється за 4 - бальною системою та згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 7).

Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ) - ІНДЗ оцінюється за такими критеріями:

- самостійність виконання;
- логічність і послідовність викладення матеріалу;
- повнота розкриття теми (проблемної ситуації або практичного завдання);
- обґрунтованість висновків;
- використання статистичної інформації та довідкової літератури;
- можлива наявність конкретних пропозицій;
- якість оформлення.

Завдання для проведення модульного контролю за ЗМ 1 з дисципліни
«Інноваційний менеджмент»

Варіант № 0

I. Тестове завдання.

1. Проміжок часу між виникненням новинки й впровадженням її в нововведення це:
 1. інноваційний цикл;
 2. інноваційна стадія;
 3. інноваційний процес;
 4. жодної вірної відповіді.
 2. Метод розумової атаки запропонував:
 1. П. Друкер;
 2. Р.Я. Буш;
 3. А. Обсорн;
 4. Дж. У. Хефеле.
 3. До ядра технологічного укладу відносять такі види діяльності:
 1. сільське господарство;
 2. електронна промисловість;
 3. видобувна промисловість;
 4. суднобудування.
-
-

II Розрахункове завдання. Інвестор вирішує, реалізацію якого інноваційного проекту підтримати: проект А чи проект Б. Охарактеризуйте проекти за показником очікуваного інтегрального ефекту і ризику їх реалізації. Можлива величина прибутку й імовірність одержання наведена в таблиці.

Вихідні дані для проектів

Проект А		Проект Б	
прибуток	імовірність	прибуток	імовірність
3000	0,3	5000	0,3
5000	0,5	5500	0,6
10000	0,2	6500	0,1

Рис. 1 – Зразок письмового завдання до ЗМ 1

Проведення підсумкового заліку

Умовою допуску до підсумкового заліку є позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями та індивідуальної навчально-дослідного завдання для студентів денного навчання (для студентів заочного навчання з обов'язковим захистом цієї роботи) з оцінкою „відмінно”, „добре” або „задовільно”).

Підсумковий залік здійснюється в письмовій формі за білетами, які містять 30 тестових питань і розрахункове завдання, що дають можливість

здійснити оцінювання знань студента з усієї дисципліни «Інноваційний менеджмент» (рис. 2).

<u>Харківський національний університет міського господарства</u> <u>імені О. М. Бекетова</u> (назва вищого навчального закладу)			
Спеціальність _____	МТУР _____	Семестр _____	
9 _____			
Навчальна дисципліна <u>Інноваційний менеджмент</u>			
ВАРІАНТ № <u> 0 </u>			
I. Тестове завдання.			
1. У якості результатів інноваційного проекту можуть виступати:			
1. тільки абсолютні показники тривалості витрат і вигод;			
2. як абсолютні, так і відносні показники ефективності використання ресурсів;			
3. не тільки абсолютні й відносні, а й динамічні показники;			
4. жодної правильної відповіді.			
2. Норма дисконту, при якій чиста приведена вартість дорівнює нулю, характеризує показник:			
1. чиста приведена вартість;			
2. індекс прибутковості;			
3. період окупності з урахуванням дисконтування;			
4. внутрішня норма рентабельності.			
3. Процес страхування ризику від можливих збитків шляхом переносу ризику зміни ціни від однієї особи на іншу називається:			
1. диверсифікацією;			
2. хеджуванням;			
3. страхуванням ризику;			
4. імітаційним моделюванням.			
.....			
II. Розрахункове завдання.			
Для реалізації інноваційного проекту необхідні початкові інвестиції в розмірі 250 млн. грн. Менеджери планують отримувати від реалізації проекту щорічні надходження в розмірі 90 млн. грн. Визначте період окупності інноваційного проекту.			
Затверджений на засіданні кафедри <u>туризму і готельного господарства</u>			
Протокол № _____ від _____ 200__ р.			
Зав. кафедри _____ (_____) Екзаменатор			
_____ (_____)			
(підпис)		(прізвище, ініціали)	
(підпис)		(прізвище, ініціали)	

Рис. 2 – Зразок завдання для проведення підсумкового заліку

Залікові відповіді оцінюються за бальною системою і згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів перекладаються в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 7).

2.8. Список літератури

Нормативна література

1. Закон України “Про авторське право і спільних правах” від 23.12.93.
2. Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 19.03.91.
3. Закон України “Про іноземні інвестиції” від 13.03.92.
4. Закон України “Про основи державної політики в сфері науки і науково-технічної діяльності” від 25.03.92.
5. Закон України “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг” від 15.12.93.
6. Закон України “Про охорону прав на промислові зразки” від 23.12.93.
7. Закон України “Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки” від 16.10.92 №2705-ХІІ.

Основна навчальна література

1. Василенко В.О. Інноваційний менеджмент: навч. посібник. – Видання 3-є. / Василенко В.О., Шматько В.Г. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 440 с.
2. Влащенко Н.М. Конспект лекцій з дисципліни «Інноваційний менеджмент» (для студентів 5, 6 курсів спеціальності 7.050 200 «Менеджмент організацій», які навчаються на факультеті післядипломної освіти та заочного навчання). / Н.М. Влащенко. – Харків: ХНАМГ, 2007. – 136 с.
3. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: навч. посібник / Н.В. Краснокутська. – К.: КНЕУ, 2003. – 502 с.
4. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент: навч. посібник. / П.П. Микитюк. – Тернопіль: економічна думка, 2006. – 295 с.
5. Морозов Ю.П. Инновационный менеджмент: уч. пособие для вузов. / Ю.П. Морозов, А.И. Гаврилов, А.Г. Городнов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 471 с.
6. Павленко І.А. Економіка та організація інноваційної діяльності: навч. посібник. / І.А. Павленко. – К.: КНЕУ, 2004. – 204 с.
7. Петрова Н.Б. Інноваційний менеджмент у прикладах і завданнях: навч. посібник. / Н.Б. Петрова, Н.Ю. Мушинська, Л.Г. Чеканова. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 248 с.
8. Стадник В.В. Інноваційний менеджмент: навч. посібник. / В.В. Стадник, М.А. Йохна. – К.: Академвидав, 2006. – 464 с.
9. Цигилик І.І. Економіка й організація інноваційної діяльності: навч. посібник / І.І. Цигилик, С.О. Кропельницька, О.М. Мозіль – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 128 с.

Додаткова навчальна література

1. Бубенко П.Т. Інституційна динаміка просторової організації економічного розвитку: монографія. / П.Т. Бубенко – Х.: ХНАМГ, 2008. – 295 с.
2. Власова А.М., Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: навч. посібник / А.М. Власова, Н.В. Краснокутська – К.: КНЕУ, 1997. – 92 с.
3. Инвестирование, финансирование, кредитование. Стратегия и тактика предприятия / Под ред. проф. Ушаковой Н.Н. – К.: КГТЭУ, 1997. – 191 с.
4. Инновационный менеджмент: Справочное пособие / Под ред. П.Н. Завлина. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – М.: ЦИСН, 1998. – 568 с.
5. Инновационный менеджмент: Учебник / Под ред. Ильенковой С.Д. – М.: ЮНИТИ, 2001. – 327 с.
6. Круглова Н.Ю. Инновационный менеджмент: учебное пособие. / Н.Ю. Круглова. – Изд. 2-е, доп. – М.: Издательство РДЛ, 2001. – 352 с.
7. Тищенко О.М. Визначення рівня конкурентоспроможності сфери туризму в регіонах України. Соціально-економічне розв'язання України та її регіонів: проблеми науки та практики: монографія / О.М. Тищенко, А.Л. Дуленко, Н.Б. Петрова, под ред. В.С. Пономаренко, Н.А. Кизима, Е.В. Раєвнєвої. – Х.: ФЛП Либуркіна Л.М.; ІД «ІНЖЕК», 2009. – 464 с.
8. Тищенко О.М. Інноваційні аспекти в стратегічному управлінні електроенергетикою України. Інновації: проблеми науки та практики: монографія / О.М. Тищенко, Н.Б. Петрова, С.І. Князєв під ред. В.С. Пономаренка, М.О. Кизима, О.М. Тищенка. – Х.: ФОП «Александрова К.М.», 2008. – 232 с.
9. Управление исследованиями, разработками и инновационными проектами / Под ред. Валдайцева С.В. – СПб.: Изд. СПбГУ, 1995. – 324 с.
10. Фатфутдинов Р.А. Инновационный менеджмент. / Р.А. Фатфутдинов – СПб.: Питер, 2002. – 400 с.

Ресурси Інтернету

1. <http://www.sdip.gov.ua> – сайт Державного департаменту інтелектуальної власності.
2. <http://www.dffd.gov.ua> – сайт Державного фонду фундаментальних досліджень.
3. <http://www.FreePatentsOnline.com> – безкоштовний онлайнний каталог патентів з можливістю пошуку.
4. <http://www.rupto.ru> – сайт Російського агентства патентів і товарних знаків.
5. <http://www.codris.ru> – сайт Європейської асоціації трансферу технологій, інновацій та промислової інформації.
6. <http://www.innopolis.info> – сайт присвячений інноваціям та інвестиціям.
7. <http://www.in.gov.ua> – сайд Державного агентства України з інвестицій та інновацій.
8. <http://www.fasi.gov.ru> – сайт агенції з науки і інновацій.

9. <http://www.sib.inage.ru> – мережева інформаційна база даних. Ринок інноваційних ресурсів.

10. <http://www.innovbusiness.ru> – портал інформаційної підтримки інновацій.

11. <http://www.fasie.ru> – сайт фонду сприяння малих форм підприємств науково-технічної сфери.

12. <http://www.technopark.al.ru> – інформація щодо бізнес-інкубаторів та технопарків і Росії та за кордоном.

13. <http://www.extech.ru> – информационные ресурсы ФГУ НИИ РИНКЦЭ.

Навчальне видання

Програма навчальної дисципліни та
робоча програма навчальної дисципліни
«Інноваційний менеджмент(в галузі)»
(для студентів 5 курсу денної форми
навчання галузі знань 1401 «Сфера обслуговування»,
спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство»)

Укладач: **МАТВЄЄВА** Наталя Миколаївна

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Н. Ю. Гаврилiна*

План 2012, поз. 363 Р

Підп. до друку 26.06.2012 р.

Друк на ризографі

Тираж 5 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 1,3

Зам. № 9320

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.